

בבית המשפט העליון

רע"א 5290/04

רע"א 5313/04

בפני: כבוד השופט א' גרוניס

המבקשת: שירותי בריאות כללית

נגד

המשיב: משה שויג, עו"ד

בקשות רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 12.5.04 ומיום 30.5.04 בבש"א 9762/04 ובש"א 11389/04 שניתנו על ידי כבוד השופטת ד' פלפל

בשם המבקשת: עו"ד ח' פרידמן; עו"ד ר' קובלסקי

בשם המשיב: בעצמו

פסק דין

1. מונחת בפניי שתי בקשות לרשות ערעור על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (כבוד השופטת ד' פלפל) מיום 12.5.04 ומיום 30.5.04 בגדרו של הליך לאישור תובענה ייצוגית לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן - חוק הגנת הצרכן). התובענה הוגשה על ידי המשיב נגד המבקשת ועניינה באי נכונותה של המבקשת לספק למשיב ביטוח נסיעות לחו"ל (במסגרת תכנית בשם "כללית חו"ל").

2. לטענת המשיב, על המבקשת לאפשר לכל מבוטח שלה לרכוש, ללא כל הגבלה, את הביטוח האמור, שמסופק על ידי חברת כלל ביטוח בע"מ (להלן - כלל ביטוח), שכן המבקשת פרסמה אותו כשירות בריאות נוסף (שב"ן) על פי הוראות סעיף 10 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994. לאור סירובה של המבקשת לספק את ביטוח הנסיעות לחו"ל כשב"ן טוען המשיב, כי פרסומיה של המבקשת בעניין היו פרסומים מטעים וכי נגרם לו נזק כתוצאה מהטעייה זו (נזק שבעיקרו אינו נזק ממוני). בקשה אחת שמונחת בפניי (רע"א 5313/04) עוסקת בהחלטתו של בית משפט קמא

לדחות את בקשת המבקשת לסלק על הסף את הבקשה לאישור התובענה הייצוגית. הבקשה השנייה (רע"א 5290/04) עניינה בהחלטתו של בית משפט קמא להיענות לבקשתו של המשיב ולהורות על גילוי מסמכים מסויימים.

3. המבקשת העלתה בהליך בפני בית המשפט המחוזי טענות סף שונות ועל בסיסן ביקשה להורות על סילוקה על הסף של בקשת המשיב לאישור התובענה הייצוגית. בית משפט קמא דחה, כאמור, בקשה זו. אינני סבור כי נפל פגם כלשהו בהחלטה זו. ההליך במסגרת הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית הוא עצמו נועד לבחון את קיומה של עילת תביעה כלשהי נגד הנתבעים, ועל כן רק במקרים קיצוניים וחריגים תסולק בקשה האישור עצמה על הסף (רע"א 8268/96 דייכרט נ' שמש, פ"ד נה (5) 276, 290). במקרה דנא אין עסקינן במצב קיצוני שכזה ועל כן דין הבקשה להידחות.

4. במסגרת ההליך לאישור התובענה הייצוגית נענה בית משפט קמא לבקשת המשיב לצוות על גילויים של מסמכים מסויימים. המסמכים אותם הורה בית משפט קמא למבקשת לגלות הם: 1. הסכמים וסיכומים של המבקשת עם חברת כלל ביטוח בנוגע לתכנית "כללית חו"ל" מאז שנת 1999. 2. סיכומים כספיים והתחשבנויות בין המבקשת לבין כלל ביטוח וסוכנות כלל (החברה שמפעילה את תכנית "כללית חו"ל") בגין מכירת ביטוחים בתכנית "כללית חו"ל". 3. דוחות כספיים שנתיים לשנים 2002 ו-2003 בנוגע להעברות כספים מהמבקשת לכלל ביטוח ולסוכנות כלל. 4. רשימה מספרית (לא שמית) שנתיים משנת 1999 ואילך של פניות לרכישת פוליסות בקבוצת הגיל מ-50 ומעלה.

5. המבקשת ציינה בבקשתה כי איננה מתנגדת לגילוי הדוחות הכספיים השנתיים, ועל כן ברי כי ביחס למסמכים אלה כי אין צורך לקבל את הבקשה ועל המבקשת לגלות דוחות אלה. לעומת זאת, גילוי ההסכמים בין המבקשת לכלל ביטוח והתחשבנויות הכספיות בנוגע למכירת הביטוחים איננו נחוץ, לדעתי, בשלב זה של ההליך. מבחינת החומר שבפניי עולה כי אין למעשה מחלוקת בין הצדדים, בנוגע לכך שבפועל המבקשת לא מספקת את ביטוח הנסיעות לחו"ל כשב"ן. כמו כן, אין מחלוקת שהביטוח מסופק ללקוחות המבקשת על פי הסדר כזה או אחר בינה לבין כלל ביטוח. טענתו של המשיב כלפי המבקשת הינה טענת הטעייה בפרסום. המחלוקת העיקרית שבין הצדדים נסבה אם כן לגבי שאלת היותם של פרסומי המבקשת פרסומים מטעים ולגבי נפקותה של הטעייה זו, אם אכן תוכח. לשם הוכחתה, לכאורה, של הטעייה הנטענת במסגרת ההליך לאישור התובענה הייצוגית אינני רואה צורך לחשוף את ההסכמים והתחשבנויות הכספיות שבין המבקשת ובין כלל ביטוח. זאת ועוד, אינני

רואה כיצד יהיה בגילויים של מסמכים אלה בשלב זה כדי להשליך אור על שאלת התקיימות תנאי הסף לאישורה של התובענה כתובענה ייצוגית (רע"א 10052/02 יפעת נ' דלק מוטורס, פ"ד נז(3) 513, 519). אינני שולל, כמובן, את האפשרות כי בשלב מאוחר יותר בהליך, אם וכאשר תאושר התובענה כתובענה ייצוגית, תהיה רלוונטיות למסמכים אלה, ואז אפשר שיהיה מקום להורות על גילויים.

6. לעומת זאת, אני סבור כי לרשימה המספרית של הפניות לרכישת פוליסות הביטוח בקבוצת הגיל מ-50 ומעלה עשויה בהחלט להיות רלוונטיות בשלב זה של ההליך, שכן מהרשימה ניתן יהיה ללמוד על גודלה של קבוצת התובעים הפוטנציאליים. גודל הקבוצה הוא, כידוע, אחד מתנאי הסף לאישור התובענה כתובענה ייצוגית לפי סעיף 35ב לחוק הגנת הצרכן. יתר על כן, מדובר במידע שמטיבו הוא מצוי בידי המבקשת ואילו המשיב לא יכול להשיגו בכוחות עצמו. דא עקא, המבקשת טוענת כי ישנו קושי טכני בהפקת רשימה זו, מכיוון שלגבי התקופה שעד למחשוב המערכות שלה לא ניתן לעשות את הפילוח המבוקש לפי גילאים. סוגיה עובדתית זו מן הראוי שתתברר בפני בית משפט קמא. על בית המשפט המחוזי לקבוע האם קושי טכני כזה אכן קיים, ואף אם זהו המצב, יש לבחון מה האפשרויות העומדות בפני המבקשת להכנת הרשימה האמורה ולו באופן חלקי (לדוגמה, הכנת רשימה שתתייחס לתקופה שלאחר מחשוב המערכות). על המבקשת, אם כן, להכין ולגלות את הרשימה האמורה, בכפוף לביורר העובדתי שייערך בבית המשפט המחוזי ובאופן שייקבע על ידו.

7. לפיכך, אני מחליט לדחות הבקשה ברע"א 5313/03. אני מחליט לדון ברע"א 5290/04 כאילו ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור על פי הרשות. הערעור בכל הנוגע לסעיף (ב) של החלטת בית המשפט המחוזי יימחק, לאור הסכמת המבקשת לגילוי הדוחות הכספיים. הערעור מתקבל בכל הנוגע לסעיף (א) להחלטה, כך שבשלב הזה אין חובה לגלות את ההסכמים וההתחשבוניות הכספיות עם כלל ביטוח וסוכנות כלל. לגבי המסמך הנזכר בסעיף (ג) להחלטת בית המשפט המחוזי בבקשה לגילוי מסמכים, הדיון יוחזר לבית המשפט המחוזי, כאמור בסעיף 6 להחלטה זו. לאור התוצאה אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ז בשבט תשס"ה (6.2.05).

ש ו פ ט